

گفت‌وگوی «ایران» با محمد فاضلی جامعه‌شناس درباره آثار اجتماعی کووید ۱۹ بر جامعه ایران

کنشگری نخبگان و جامعه تعیین‌کننده ایران پساکروناست

هدی هاشمی
خبرنگار

کی و چه زمانی بحران شیوع ویروس کرونا به پایان می‌رسد؟ این سؤال هر روز مردمی است که این روزها با حضور این میهمان ناخوانده تغییرات اساسی در سبک زندگی‌شان داده‌اند. ویروسی که موجب شد تا مردم رفتن به سفر، رستوران، کافی‌شاپ، سینما واز همه مهمتر میهمانی یا دورهمی‌های خانوادگی را تعطیل کنند و همین ماندن در خانه تغییرات بسیاری را در سبک زندگی‌شان به وجود آورد. مهمتر اینکه مناسک اجتماعی یعنی مراسم‌های عزّا و عروسی هم دستخوش تغییراتی شد. تغییراتی که به‌گفته محمد فاضلی جامعه‌شناس، مردم را به سمت انزوای اجتماعی کشانده است: «ازدواج کردن بدون مراسم یا کنار آمدن با سوگ مرگ عزیزان بدون حضور دیگران و تسلی‌بخشی افراد، بار عاطفی ناخوشایندی بر دوش فرد می‌گذارد. این مناسک – چه عروسی و چه عزّا – تعمیق‌کننده پیوندها، گاه بهانه‌ای برای شروع دوباره ارتباطات لطمه‌دیده و مشارکت

مقطعی یا ماندگار بودن تغییرات به عوامل زیادی بستگی دارد. طولانی شدن زمان شیوع بیماری، احتمال بازگشت، میزان خطرناک بودن رفتارهایی که تغییر کرده‌اند، ادراک مردم از میزان خطر ابتلا به بیماری بر اثر هر نوع رفتار، تمهیداتی که جامعه برای مقابله در پیش می‌گیرد، ابزارهای فناوریانه‌ای که خلق می‌شوند تا سازگاری با شرایط را تسهیل کنند، میزان خستگی افراد از زیستن در شرایط غیرعادی، تهیه شدن یا نشدن واکسن برای این بیماری و بسیاری عوامل دیگر بر ماندگاری تغییرات اثر می‌گذارند.

■ البته اگر کرونا مقطعی هم باشد تأثیرات بسیاری روی سبک زندگی مردم داشته است اما شواهد و قرائن در جامعه نشان می‌دهد یکی از هدف‌گیری‌های کرونا تأثیر مستقیم آن بر روابط خانواده بوده است آیا ما از این پس با خانواده جدیدی روبه‌رو خواهیم شد؟

من ترجیح می‌دهم به‌جای خانواده از مفهوم خویشاوندی استفاده کنم. خانواده‌ها بر اساس قوت‌های خود به کرونا پاسخ می‌دهند. خانواده‌ای که افرادش ظرفیت‌های گوناگون گفت‌وگو، تعامل و هم‌زیستی مسالمت‌آمیز در کنار یکدیگر داشته‌اند، حالا که روابط‌شان به درون خانواده هسته‌ای محدود شده واز دایره گسترده‌تر دوستان، خویشاوندان و ارتباطات نزدیک بریده‌اند، می‌توانند آن ظرفیت‌ها را برای غلبه بر بیماری کرونا و شرایط اجتماعی ناشی از آن استفاده کنند. اما خانواده‌ای که محیطی پرتنش داشته، اعضایش قبل از کرونا نیز از هم دور بوده‌اند و فقدان عاطفه و روابط مسالمت‌آمیز در کنار با کمک جمع دوستان و روابط خویشاوندی جبران می‌کرده‌اند حالا تحت فشار بیشتری قرار می‌گیرد. البته تأثیرات خطی و یک‌سویه نیست. خانواده‌ای که روابط درون آن کافی نبوده و افراد خود را با ارتباطات اجتماعی بیرون خانواده مشغول می‌کرده‌اند، حالا باید زیستن در کنار یکدیگر بدون حضور دیگران را تجربه کنند واین ممکن است به نزدیکی بیشتر اعضای خانواده منتهی شود. خویشاوندی اما بیشتر از گذشته تحت فشار و زوال قرار می‌گیرد. ماهیت زندگی بالاخص در شهرهای بزرگ به گونه‌ای است که سبب دوری اعضای شبکه خویشاوندی می‌شود. کرونا حالا این دوری را بیشتر کرده است. محتمل است که حسن انزوا و دورافتادگی از شبکه‌ای که افراد را سرشار از عواطف و احساسات خویشاوندی می‌سازد، اثرات منفی و ناخوشایندی باقی بگذارد. بخشی از این امر نیز نتیجه متوقف شدن مشارکت در مراسم است. مراسم جایگاهی برای تولید انرژی عاطفی و نیروی حیاتی برآمده از تعاملات اجتماعی است. هر مجلس عروسی یا عزّا، میهمانی یا مجالسی که به مناسبت‌های دیگر برگزار می‌شوند، کارگردان جامعه‌پذیر کردن جوان‌ترها، تعمیق آشنایی‌ها، افزایش پُرشدگی عاطفی افراد و خلق سرمایه اجتماعی و اعتماد بین افراد است. این مناسک و مراسم اکنون به کلی متوقف شده‌اند. ازدواج کردن بدون مراسم یا کنار آمدن با سوگ مرگ عزیزان بدون حضور دیگران و تسلی‌بخشی ایشان، بارعاطفی ناخوشایندی بر دوش افراد می‌گذارد. این مناسک – چه عروسی و چه عزّا – تعمیق‌کننده پیوندها، گاه بهانه‌ای برای شروع دوباره ارتباطات لطمه دیده و مشارکت اجتماعی در عرصه‌های مختلف هستند و اکنون که متوقف شده‌اند، انزوای اجتماعی را بر افراد تحمیل می‌کنند. البته در این عرصه نیز اثرات یک‌سویه منفی نیست. منش افراد پنج‌جمله تحقیقات تجربی می‌تواند روشنگر باشد.

■ پس به‌نظر شما آیا تغییراتی که کرونا ایجاد کرده تغییرات مقطعی است یا نه این تغییرات مستمر خواهد بود، به عبارتی آیا جامعه با یک شرایط جدیدی از زندگی مواجه خواهد شد؟

متخصصان محیط زیست باید درباره عوارض ناشی از استفاده بیشتر از شوینده‌ها و مواد ضدعفونی بر طبیعت سخن بگویند. البته استفاده بسیار بیشتر از دستکش‌های پلاستیکی وسایر محصولاتی که برای پیشگیری از کرونا استفاده می‌شوند بالاخص در جامعه ما که سطح دفع مناسب، بهداشتی و سازگار با محیط‌زیست زباله‌ها از قبل نیز نامناسب بوده، عوارضی خواهد داشت. استفاده بیشتر از منابع آب برای شست‌وشو را هم باید در نظر گرفت. البته در اینجا نیز کرونا اثرات مثبت داشته است. کاهش مصرف بنزین یا کاهش مصرف به‌طور کلی ممکن است برای محیط‌زیست مثبت بوده باشد. همه اینها به بررسی تجربی نیاز دارد.

■ با توجه به تغییر مناسک اجتماعی مثل عزّا، عروسی و دورهمی جامعه از نظر ارتباط عاطفی اجتماعی دچار تغییراتی شده آیا پس از کرونا این مراسم‌ها به وضعیت قبیل باز خواهد گشت؟

جامعه مثل موجودات زنده خصیصه یادگیری هم دارد. ممکن است جامعه یاد بگیرد که مراسم را با جمعیت کمتر، هزینه کمتر و به شکل متفاوتی برگزار کند. طولانی شدن بازه زمانی شیوع بیماری کرونا تعیین‌کننده است. جامعه نمی‌تواند در درازمدت بدون عروسی باشد و شاید عروسی‌های صرفاً با حضور جمعیت اندک با پخش از طریق فضای مجازی، متداول شود. نمی‌دانیم جامعه خودش را چگونه با واقعیت فاصله‌گذاری تطبیق می‌دهد. گفتم که ممکن است کسانی به فکر خلق فناوری‌هایی برای تسهیل زندگی مبتنی بر فاصله‌گذاری بیفتند واین را به فرصتی برای

■ با توجه به اینکه کرونا سبک زندگی مردم را تغییر داده بویژه این تغییرات در حوزه‌های اجتماعی (نظام بهداشت و درمان، نظام آموزشی، روابط خانوادگی و محیط زیست و...) بیشتر بوده است به نظر شما ما در حوزه اجتماعی با چه بحران‌های جدیدی روبه‌رو خواهیم شد.

با مدرتی نمی‌دانیم و حداقل در حیطه تخصص من نیست که بگویم استفاده گسترده از محصولات شوینده یا استفاده از ضدعفونی‌کننده‌ها در درازمدت چه مشکلاتی برای سلامت افراد ایجاد می‌کند. ممکن است نظام بهداشت و درمان زمانی با

مقطعی یا ماندگار بودن تغییرات به عوامل زیادی بستگی دارد. طولانی شدن زمان شیوع بیماری کرونا، خطرناک بودن رفتارهایی که تغییر کرده‌اند، ادراک مردم از میزان خطر ابتلا به بیماری بر اثر هر نوع رفتار، تمهیداتی که جامعه برای مقابله در پیش می‌گیرد، ابزارهای فناوریانه‌ای که خلق می‌شوند تا سازگاری با شرایط را تسهیل کنند، میزان خستگی افراد از زیستن در شرایط غیرعادی، تهیه شدن یا نشدن واکسن برای این بیماری و بسیاری عوامل دیگر بر ماندگاری تغییرات اثر می‌گذارند.

■ دولت باید چه برنامه‌ها و راهکارهایی برای عبور از این بحران و کنترل تبعات ناشی از کرونا داشته باشد و در سوی دیگر مردم در همراهی با این برنامه‌ها چه وظایفی دارند؟

دولت در عرصه اقتصادی باید کارهایی انجام دهد که بیان‌شان تخصص من نیست. اقتصاددانان می‌توانند به شما بگویند که دولت برای مقابله با عوارض اقتصادی کرونا چه باید بکند. دولت به‌نظم هر قدر داده‌ها و اطلاعات دقیق‌تری درباره ابعاد مختلف بیماری کروناو عوارض آن تولید کند، ظرفیت بیشتری در جامعه برای شناخت عوارض بیماری و مجهز کردن محققان و نخبگان به اندیشیدن در وضعیت کرونایی و پساکرونایی ایجاد می‌کند. دولت باید به شکل هوشمندی ظرفیت‌های رصد کردن عوارض کرونا را ایجاد کند و از طریق به اشتراک گذاشتن داده‌ها، اجازه دهد جامعه خودش را در آینه آمار و اطلاعات ببیند و درباره خودش تأمل انتقادی داشته باشد و جامعه به خودآگاهی درباره وضعیت کرونایی برسد. این کار دولت مولد اعتماد و سرمایه اجتماعی نیز می‌شود که برای بسیج عمومی در مقابل کرونا بسندت ضروری است. دولت باید مولد اعتمادی باشد که بر اثر آن، حس مسئولیت‌پذیری اجتماعی نیز تقویت می‌شود.

■ با توجه به این صحبت‌ها، جامعه ایران در پساکرونا چه جامعه‌ای خواهد بود و چالش‌های پیش روی این جامعه چیست؟

جامعه ایران پساکرونا به خودی خود تغییر نمی‌کند. این پیش‌خودش عاملیتی برای تغییر ندارد. برخی تغییرات البته به واسطه تلاش تک‌تک افراد برای درمان ماندن از کرونا به‌وجود می‌آید که فکری می‌کنم تعداد زیادی از آنها را در این مصاحبه بررسی کردیم. تغییرات دیگر، از جمله تغییر در حکمرانی یا افزایش ظرفیت جامعه ایرانی و بالاخص ظرفیت حکومت برای مواجهه با مشکلات و تدبیر بهتر امور کشور، نیازمند کنشگری است. کنشگری غیرانتفاعی و مدارس خاص ارائه می‌شود به اندازه کافی مولد نابرابری‌های آموزشی و پیامدهای اجتماعی ناشی از آن بوده‌اند. وضعیت الان به گونه‌ای است که دسترسی نداشتن به اینترنت، آموزش ندیدن معلمان و دانش‌آموزان برای استفاده از فضای مجازی، ناکافی بودن زیرساخت‌ها و عوامل دیگر می‌توانند نابرابری آموزشی را تشدید کنند و متعاقب آن نابرابری اجتماعی نیز تقویت شود، در حوزه محیط زیست نیز

خانواده‌های شماری از پزشکان شهدای خدمت به‌گفت‌وگو با «ایران» نشستند

آنها از جان خود برای مردم گذشتند

می‌شد. اتاق‌های ایزوله هنوز تجهیز نشده بودند حتی پنجخال‌شان به برق نبود تا زمانی که مریض آب سرد می‌خواهد بدھیم اوضاع به قدری بد بود که بیماران زیادی روزانه از دست می‌رفتند. مریض‌ها ناامید شده بودند و دکتر جوهری هم ناامید شده بود. او در ادامه حرف‌هایش به همدردی بیماران همسرش بعد از فوت دکتر جوهری اشاره می‌کند در مراسم خاکسپاری اش یکی از بیمارانش چنان اشک می‌ریخت که تعجب ما را در پی داشت: «من شب‌ها و روزها کابوس می‌بینم. نمی‌دانم کی با ش است و کی روز است. فکر می‌کنم دکتر بر می‌گردد.

■ برای دکتر مرگ زود بود دکتر محمود ایروانی محمدآبادی ۶۱ ساله، متخصص پویشی، شاغل در بیمارستان مادران و... علت ابتلا: جراحی زایمان مادر مبتلا به کرونا. برای مصاحبه با خانواده این پزشک با مادرش در اصفهان تماس می‌گیرم. می‌گوید: دخترم، همه چیز را از من پنهان کردند. شماره تماس پسرش را می‌دهد. آقای ایروانی هم می‌گوید: برادرش در اتاق عمل هنگام زایمان ختم باردار مبتلا به کرونا

بیماری گرفت. ۳۵ روز در کما بود و در نهایت به‌دلیل عوارض کرونا یعنی از کار افتادن کلیه و کبد و ریه‌ها فوت می‌کند. برادرم مرتب به ما زنگ می‌زد و با مادرم صحبت می‌کرد و مدام تأکید می‌کرد که مراقب مادر باشیم. یک روز قبل از آنکه به کما برود به خواهرم زنگ می‌زند و می‌گوید حالش خوب نیست. به قول ما اصفهانی‌ها جانی در تنش نمانده بود. از پشت در اتاق شیشه‌ای برای خواهرم دست تکان می‌داد. بعد از آن روز هر چه به تلفن همراهش زنگ زدیم. کسی جواب نداد. متأسفانه قسمتش این بود. کسی این کار را کرد که ما نمی‌توانیم گله‌ای کنیم. خیلی سخت است. او هم پدر بود هم برادر و هم محرم اسرار خانواده. وجودش خیلی در خانواده ما پر رنگ بود. می‌دانم مرگ حق اما برای محمود خیلی زود بود و ما همه‌مان به او احتیاج داشتیم. جایش خیلی خالی است.

■ مثل طاعون زده‌ها به ما نگاه می‌کردند رامین عزیززی، ۲۵ ساله، پرستار، شاغل در بخش اورژانس بیمارستان بهارلو. پدرش روزهای بیماری فرزندش را اینگونه روایت می‌کند: رامین اواخر بهمن ماه به‌دلیل لوله‌گذاری در دهان مریض مبتلا شده بود. هر چند حالش بد بود و در منزل مانده بود استراحت کند اما مادر بزگرش تعریف می‌کند که بیمارستان زنگ زدند نیرو نداریم و برای کمک برود. رامین هم برای اینکه همکاری‌اش دست تنها نماند خودش را به اورژانس بیمارستان می‌رساند. چند روز بعد خانه نایمده بود و ما فکر می‌کردیم شیفات‌ها طولانی شده است. گویا خودش کرون گرفته بود و در تخت بیمارستان بستری شده بود چوری که ریه‌هایش سفید شده بود و تنگی نفس شدید داشت. باورتان نمی‌شود روزی که رامین بستری شد هزار بار مردم و زنده شدم و بیرون اتاق با خدا راز و نیاز کردم و او را طلب کردم. اگرچه رامین خودش روی تخت بیمارستان بود اما باز او از من مراقبت می‌کرد و دلاری می‌داد و از ماهی‌های‌شان جمع شده بودند تا پیکر دکتر بابازاده را بدرقه کنند.

■ نمی‌خواست بیمارانش پشت در مطب بمانند دکتر حسین جوهری، متخصص گوش و حلق و بینی، اهل قم، ۵۴ ساله علت فوت: وزیرت بیماران مبتحال نفسی در مطب. همسر این پزشک خاطره تلخ آن روزها را اینگونه برای‌مان روایت می‌کند: دکتر یک ماه در بیمارستان بستری بود ما خیلی اذیت شدیم. می‌گفت نمی‌خواهم بیماران بیایند و پشت در مطب بمانند. در نهایت کرونا گرفت و در بیمارستان شهید بهشتی قم بستری شد. آنجا می‌گفتند چون بیمار کرونایی است دیگر کار درمان است اما این رسمش نبود متأسفانه روزهای اول بود و پرسنل ماسک و گان نداشتند. می‌ترسیدند به بیماران نزدیک شوند امکانات خیلی کم بود و حتی کپسول اکسیژن در بیمارستان به ندرت پیدا

در اتاق می‌ایستادیم و از دور برایش دست تکان می‌دادیم. البته زمانی که در آی سی یو بود گفتند دیگر نباید ایشان را ببینیم. برای خانواده سخت بود. احساس می‌کردیم هر روز یکی را از دست می‌دهیم. حتی خواهش کردیم از همسرم فیلم بگیرند که گفتند ممنوع است. این دوری برای ما وحشتناک بود. دکتر نیرومنش که می‌گوید: من در روز حدود ۱۰ کیلو وزنم را از دست دادم و به‌خاطر شدت ضعف و بی‌حالی نتوانستم در مراسم خاکسپاری همسرم شرکت کنم. اوضاع جسمی‌ام در آی‌سی‌یو آن چنان بد بود که فکر می‌کردم دیگر به زندگی بر نمی‌گردم. نیمه شب به حالت خفگی از خواب بیدار می‌شدم. کسی چهره همسرم را بعد از بستری در اتاق آی‌سی‌یو ندید. در مراسم خاکسپاری دوستان واقدام دم در ایستاده بودند و با صدای بلند گریه می‌کردند. این فضا خیلی ما را اذیت کرد. دوستان و آشنایان با پیام صوتی و فرستادن دسته گل با ما همدردی می‌کردند.

■ کرونا عید ما را عزا کرد دکتر صمد بابازاده ۵۳ ساله، پزشک عمومی، اهل بابل؛ علت ابتلا: سرایت بیماری در درمانگاه. وی هفته اول اسفند با علائم سرماخوردگی مشکوک به بیماری کرونا در خانه خودش را قرنطینه می‌کند و سپس به‌دلیل وخامت اوضاع جسمانی‌اش فوت می‌کند. همسرش خانم پناهی می‌گوید: در روزهای اول آپیدمی کرونا زمانی که اغلب مطب‌های سرپایی تعطیل شده بودند همسرم بیماران را در درمانگاه پذیرش می‌کرد. چند روز بعد از اعلام ویروس متوجه علائم مشکوک در خودش شد و در خانه قرنطینه شد. بعد از ۱۲ روز اوضاع جسمی‌اش به قدری وخیم شد که بعد از بستری در اورژانس به آی‌سی‌یو منتقل شد تا اینکه به‌دلیل افت اکسیژن خون ایستوبه شد. خانم پناهی درباره اینکه آیا خانواده‌ها می‌توانستند بیماران را در بخش‌های بستری ببینند؟ می‌گوید: در روزهای نخست که همسرم بخش جراحی مردان بود برای ملاقاتش می‌رفتم حتی یک بار از من خواست برایش ماهی‌پلو درست کنم. اما در اتاق آی‌سی‌یو اجازه ملاقات نداشتیم. من تا آخرین لحظه امید داشتم. به هر حال دو دختر ۲۰ و ۱۶ ساله داشتیم و مدام روحیه می‌دادم اما استرس وحشتناک بیماری ناشناخته بسیار جو خانه را سنگین کرده بود. می‌ترسیدم بچه‌ها را درگیر بیماری شوند. مدام پیکر حال همسرم بودیم اما خبرها خوب نبود. سال‌ها طول می‌کش تا یک فرد پزشک شود، تجربه کسب کند و یک شهر به او اعتماد و حالا داشت پر پر می‌شد و کاری از دست ما ساخته نبود. من یک ماه تا صبح نخوابیدم. مدام چشمم به گوشی‌ام بود تا از دکتر خبر بگیرم و در نهایت ایشان شب عید یعنی یک فروردین فوت کردند. او به‌رگز ار نشدن مراسم خاکسپاری همسرش هم اشاره می‌کند: خدا خواست کسی جمع نشود و گریه نکنند این تصاویر تا آخر عمر برای بچه‌ها ثبت می‌شد و از یادشان نمی‌رفت. خاکسپاری در روستای پدری دکتر بود و همه اهالی روستا جلوی در خانه‌های‌شان جمع شده بودند تا پیکر دکتر بابازاده را بدرقه کنند.

■ نمی‌خواست بیمارانش پشت در مطب بمانند دکتر حسین جوهری، متخصص گوش و حلق و بینی، اهل قم، ۵۴ ساله علت فوت: وزیرت بیماران مبتحال نفسی در مطب. همسر این پزشک خاطره تلخ آن روزها را اینگونه برای‌مان روایت می‌کند: دکتر یک ماه در بیمارستان بستری بود ما خیلی اذیت شدیم. می‌گفت نمی‌خواهم بیماران بیایند و پشت در مطب بمانند. در نهایت کرونا گرفت و در بیمارستان شهید بهشتی قم بستری شد. آنجا می‌گفتند چون بیمار کرونایی است دیگر کار درمان است اما این رسمش نبود متأسفانه روزهای اول بود و پرسنل ماسک و گان نداشتند. می‌ترسیدند به بیماران نزدیک شوند امکانات خیلی کم بود و حتی کپسول اکسیژن در بیمارستان به ندرت پیدا

■ نتوانستم در مراسم خاکسپاری همسر شرکت کنم!

دکتر نیرومنش همسر دکتر حبیب‌الله پیروی جراح عمومی و مدیر بخش جراحی بیمارستان طالقانی است. این استاد نمونه و فوق تخصص جراح عروق و پیوند کبد و کلیه در همان روزهای نخست اپیدمی کرونا به‌دلیل تماس با بیماران مبتلا به نارسایی تنفسی در همان روزهای آخر بهمن ماه به ویروس کرونا مبتلا شد. علائم وی از ۱۲ اسفند ماه با ضعف و بی‌حالی و بی‌اشتهایی کم‌کم بروز پیدا کرد. همسرش می‌گوید: «دکتر مدام با بیماران تنفسی در ارتباط بود. آن زمان هنوز به‌طور رسمی ویروس کرونا را در کشور اعلام نکرده بودند. از سوم اسفند ماه نسبت به بیماری‌اش مشکوک شد و خودش را در خانه قرنطینه کرد. کم‌کم اشتیاهش را از دست داد تا اینکه یک هفته بعد ضعف شدید، تنگی نفس و تعریق فوق‌العاده و تب بالای ۳۸ درجه علائم بیماری‌اش بدتر شد.» دکتر نیرومنش می‌گوید: تب جزو علائم دیررس کرونا است. آخر از همه علائم ظهور می‌کند. همان زمان در تلویزیون یک مرتبه وسط خیابان روی زمین می‌افتادند. این اتفاق برای همسرم

دکتر حبیب‌الله پیروی

دکتر صمد بابازاده

دکتر حسین جوهری

دکتر محمود ایروانی محمدآبادی

رامین عزیززی

افتاد. با افت ناگهانی فشار خون و اکسیژن پایین خون روی تخت افتاد. او را با آمبولانس به بیمارستان منتقل کردیم. بعد از آنکه همسر را به اتاق آی‌سی‌یو بردند دیگر او را ندیدم. تنگی نفسش یوید شد و سی‌تی‌اس‌کن ریه نشان داد ریه‌اش درگیر شده است و در نهایت ایستوبه شد. این پیش‌آگهی خوبی برای وضعیت جسمانی‌اش نبود. و در نهایت علی‌رغم همه تلاش‌های کار درمان ساعت ۱۱ و نیم شب اول عید نوروز فوت کرد. همسر و خانواده دکتر پیروی خبر فوت پدرشان را از پیامک‌های تسلیتی که نیمه شب به تلفن همراه دکتر ارسال می‌شد متوجه شدند. همسرش می‌گوید: نیمه شب تا صبح پیامک تسلیت به گوشی همسرم می‌فرستادند. ما اینگونه متوجه مرگ همسر شدیم. و این خبر وحشتناک برای ما بود. ما ویرانه اینجا شدم و در طول مدت بستری توانستند با آپا در طول مدت بستری توانستند با دکت پیروی در تخت بیمارستان ارتباط برقرار کنند، عنوان می‌کند: به‌خاطر احتیاط وارد اتاق بستری نمی‌شدیم. باید گان و ماسک می‌پوشیدیم و دم

گفت‌وگو

ادامه از صفحه اول